

Stuivering

jaar deze verklaring uit over beheer en rechtmatigheid van de besteding in Nederland. Dit jaar is de lidstaatverklaring verder vervolmaakt. Dat gaat wat ons betreft de goede kant op. Ons oordeel over de verklaring is positief. Wel blijven wij hopen dat de verklaring zich ook over de afdrachten naar Europa zal gaan uitstrekken.

De rechtmatigheid in Nederland is, even afgezien van een van de maatregelen in het kader van de kredietcrisis, nog steeds op hoog niveau. 24 van de 28 jaarverslagen voldoen aan de eisen die de wet stelt. Vier voldoen niet. Dat is meer dan vorig jaar, toen het er één betrof. Daarmee wordt bedoeld dat onrechtmatigheden en fouten samen de gestelde grens op jaarverslagniveau te boven gaan. Bij Financiën is de oorzaak voor de hand liggend: de kredietcrisis. Bij Volksgezondheid wordt het probleem in 2010 opgelost. Minder incidenteel is het probleem bij de jaarverslagen van VROM en WWI, waar wettelijke grondslag en subsidieverstrekking niet in de juiste volgorde worden afgehandeld. De jaarverslagen van Volksgezondheid, VROM en WWI samen zouden echter ons ongekwalificeerd goedkeurend oordeel over het financieel jaarverslag van het Rijk 2008 niet in gevaar kunnen brengen; de uitgaven in het kader van de kredietcrisis potentieel wel.

Tot slot het vierde luik. De teller aan uitgaven van de rijksrekening en maatregelen in het kader van de kredietcrisis stond eind 2008 op ruim 38 mld. Dat is 16% van de rijksbegroting en ruim zesmaal onze afdracht aan Europa. Kortom, een enorm bedrag. Bij één maatregel werd voorbijgegaan aan de verplichtingen van de Comptabiliteitswet. De minister van Financiën – hij zei het zelf ook – volgde bij de verwerving van Fortis en ABN AMRO van 23,3 mld. niet de zogenaamde voorhangprocedure, waardoor u vooraf geïnformeerd zou zijn. Normaal had dit zonder enige twijfel tot bezwaar van de Algemene Rekenkamer geleid. Wij beseffen echter dat het kabinet in moeilijke omstandigheden ingrijpende maatregelen heeft moeten nemen. Wij hebben dan ook, in aanmerking genomen de omstandigheden, omdat de Staten-Generaal al had ingestemd met de gang van zaken en gezien de wijze waarop de minister van Financiën zich hierover in zijn jaarverslag zelf heeft verantwoord en dat ook hier vandaag nog opnieuw heeft gedaan, besloten om af te zien van het maken van bezwaar en te volstaan met het plaatsen van een kanttekening, die geacht wordt onderdeel uit te maken van ons goedkeurende oordeel over het financieel jaarverslag van het Rijk 2008. Voor de geschiedschrijving dus.

Mevrouw de voorzitter. Er valt nog veel meer te vertellen en toe te lichten. Wij verheugen ons op de vele commissievergaderingen waarvoor wij inmiddels zijn uitgenodigd om dat te doen. Het doet mij genoegen dat ik vandaag voor de tiende keer door u in de gelegenheid wordt gesteld, onze rapporten en ons oordeel over de rijksrekening op Verantwoordingsdag te kunnen aanbieden, uiteraard met dit overzichtelijk affiche dat ik nu in mijn hand heb.

De **voorzitter**: Ik dank de minister van Financiën en de president van de Algemene Rekenkamer voor de aangeboden stukken inzake de verantwoording over de Rijksbegroting 2008. Het is toe te juichen dat in samenwerking met de Kamer een verdere verbetering

van het verantwoordingsproces tot stand is gebracht. De stukken van het kabinet, de jaarverslagen en het financieel jaarverslag van het Rijk zijn ruim tevoren, vanaf afgelopen vrijdag, ter beschikking gesteld aan de Kamer zodat de Kamerleden zich goed kunnen voorbereiden op het verantwoordingsdebat. Nieuw daarbij is dat dit jaar ook de brief van de minister-president, zonder embargo, afgelopen vrijdag bij de stukken was opgenomen. Ook de Algemene Rekenkamer heeft eerder dan gebruikelijk, namelijk gistermiddag, de stukken aan de Kamer gezonden.

Ik maak de Kamer overigens erop attent dat in het kader van het verantwoordingsproces hedenmorgen de Jaarrapportage 2008 Regeling grote projecten door de commissie voor de Rijksuitgaven aan de Kamer is aangeboden. Eerder heeft de Kamer besloten om het plenaire debat over de verantwoording te voeren op donderdag 28 mei 2009. De weken na het plenaire debat zullen de vaste commissies de stukken behandelen. De afrondende besluitvorming over de jaarverslagen en de slotwetten is voorzien in de laatste vergaderweek voor het zomerreces.

Zoals gebruikelijk zullen de rapporten van de Algemene Rekenkamer de leden van de Kamer zeer behulpzaam zijn bij de beoordeling van het gevoerde beleid in 2008. Ik wens de Kamer veel succes bij het belangrijke werk dat haar de komende weken te wachten staat bij de behandeling van de stukken die vandaag zijn aangeboden.

De vergadering wordt van 13.23 uur tot 13.30 uur geschorst.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Ik stel voor, bij het verantwoordingsdebat, te houden op donderdag 28 mei 2009, de volgende spreektijden te hanteren:

20 minuten voor de fracties van het CDA, de PvdA, de SP en de VVD;

15 minuten voor de fracties van de PVV, de ChristenUnie en GroenLinks;

10 minuten voor de fracties van D66, de PvdD en de SGP;

5 minuten voor het lid Verdonk.

Tevens stel ik voor, bij dit debat de begrotingsvolgorde te hanteren.

Ik stel voor, dinsdag aanstaande te stemmen over de aangehouden motie-Van der Ham (31495, nr. 7).

Op verzoek van het lid Leijten stel ik voor, haar motie (31913, nr. 2) opnieuw aan te houden. Dit betekent dat de in artikel 69, tweede lid, genoemde termijn van twee maanden voor deze motie opnieuw gaat lopen.

Ik stel voor, toestemming te verlenen tot het houden van een wetgevings- c.q. notaoverleg met stenografisch verslag op:

maandag 8 juni 2009

- van 10.00 uur tot 16.00 uur van de commissie voor de Werkwijze der Kamer over het rapport Vertrouwen en zelfvertrouwen.

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

Voorzitter

De **voorzitter**: Het woord is allereerst aan de heer De Nerée tot Babberich, omdat hij naar een briefing moet.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Voorzitter. De CDA-fractie heeft vanmorgen uit de kranten moeten oppikken dat ABN AMRO een nieuwe kapitaalinjectie nodig heeft. Veel gekker moet het niet worden. De belastingbetaler zit nu al voor 90 mld. in het bankwezen. Over de vraag of er nieuw geld in een bank wordt gestoken, gaan de Kamer en de minister van Financiën en niet het bestuur van een bank. Als nieuw geld nodig is, dan willen wij daarover door de minister van Financiën worden ingelicht en niet door de pers. De CDA-fractie wil daarom vandaag nog een spoeddebat hierover met de minister van Financiën.

De heer **Weekers** (VVD): Ook de VVD was onaangenaam verrast door het krantenbericht. Maar vanmiddag om half drie spreken wij minister Bos over de kredietverlening, die samenhangt met kapitaalinjecties. De zeer pregnant levende vragen wil ik daar inbrengen. Ik nodig het CDA uit, hetzelfde te doen. Als wij vanmiddag onvoldoende opheldering krijgen, kunnen wij nog altijd besluiten om volgende week het debat in commissieverband voort te zetten. Misschien kan de minister worden gevraagd om voor 14.30 uur de Kamer een brief te sturen.

De **voorzitter**: De bedoeling is altijd dat u kort aangeeft wat u wilt, niet dat u een heel verhaal vertelt en een ander voorstel doet.

De heer **Tang** (PvdA): Ik deel de verbazing van de CDA-fractie en het lijkt mij goed om hierover meer informatie te krijgen. Ik vraag daarom een brief die voor bijvoorbeeld 16.00 uur bij de Kamer binnenkomt; ik weet namelijk niet of 14.30 uur haalbaar is. Wij kunnen dan bekijken of het debat nog aan de orde is, of dat onze verbazing in de brief goed wordt beantwoord.

De heer **Tony van Dijk** (PVV): Ik steun de boosheid van de heer De Nerée. De Kamer heeft namelijk al veel te veel het nakijken bij kapitaalinjecties. Ik vind dat dit onderwerp niets te maken heeft met het spoeddebat van vanmiddag. Het is een heel apart onderwerp. Daarom steun ik een spoeddebat vanmiddag.

Mevrouw **Koşer Kaya** (D66): Het is natuurlijk onacceptabel dat de Kamer voortdurend uit de krant allerlei berichten moet krijgen. De minister van Financiën behoort dat immers te doen. Eerst willen wij een brief en daarna een debat. Vandaag vindt echter ook een debat over kredietverstrekking plaats en daarop heeft dit punt wel degelijk betrekking. Ik zal in dat debat dus ook opmerkingen hierover maken.

De **voorzitter**: U moet dan goed met elkaar bespreken wat vanmiddag binnen de orde is, want op dit moment staat alleen ING geagendeerd.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Ik steun het verzoek om een brief. Ik wil de brief voor vanmiddag 16.00 uur hebben. Aan de hand van de inhoud ervan behoudt de CDA-fractie zich voor om al dan niet vandaag een spoeddebat te houden. Wij kunnen eventueel volgende week een spoeddebat of een spoed-AO houden als de inhoud op zichzelf genomen duidelijk is.

De **voorzitter**: Er wordt dus besloten om een brief te vragen. Het stenogram van dit gedeelte van de vergadering geleiden wij door naar het kabinet. Nadat de brief is binnengekomen, laat de Kamer mij weten welke vervolgstappen worden gezet. Tegen de leden die zonet een ander voorstel deden, zeg ik heel duidelijk dat wij het niet betrekken bij het debat dat hedenmiddag staat geagendeerd. Anders lopen de zaken door elkaar en doen wij tweemaal hetzelfde. Aldus besloten.

Het woord is aan mevrouw Gesthuizen.

Mevrouw **Gesthuizen** (SP): Voorzitter. Op 15 april 2009 heb ik vragen gesteld naar aanleiding van berichten over misleidende praktijken bij bedrijven die via internet zaken doen met klanten. Die vragen zijn nog niet beantwoord; bij dezen verzoek ik om spoedige beantwoording.

De **voorzitter**: Het stenogram van dit gedeelte van de vergadering zal worden doorgeleid naar het kabinet. Het woord is aan de heer Omtzigt.

De heer **Omtzigt** (CDA): Voorzitter. Ik wil allereerst de minister voor Jeugd en Gezin bedanken voor de beantwoording van de vragen een paar minuten geleden. Dat rappel hoeft niet meer. Ik hoop wel dat hij even contact opneemt met de wethouders van de desbetreffende steden om ervoor te zorgen dat het project doorgaat.

Ten tweede verzoek ik om toezending van informatie als antwoord op de vraag aan de minister van BZK en de minister van Financiën over crossborderleasing. Bij de regeling van werkzaamheden van 10 maart jongstleden hebben wij gevraagd om de informatie met spoed aan de Kamer te doen toekomen voor zover het energiebedrijven betreft. Die informatie is echter nog niet aan de Kamer toegestuurd. Wij willen die graag deze week ontvangen.

De vraag aan de minister van Financiën over de website van de Yapi Kredi Bank betreffende de omvang van het depositogarantiestelsel, uitgesplitst naar binnenlandse en buitenlandse tegoeden, zou ook zo spoedig mogelijk worden beantwoord. Dat is echter nog niet gebeurd. Wij willen graag deze week de gevraagde informatie ontvangen.

De **voorzitter**: Het stenogram van dit gedeelte van de vergadering zal worden doorgeleid naar het kabinet. Het woord is aan mevrouw Van Miltenburg.

Mevrouw **Van Miltenburg** (VVD): Voorzitter. Op 18 maart jongstleden hebben mijn collega Aptroot en ik vragen aan de minister van Verkeer en Waterstaat gesteld over de A2 en de Maasbrug bij Zaltbommel. Hij heeft deze vragen nog niet beantwoord. Ik zou bij dezen graag willen rappelleren.

De **voorzitter**: Het stenogram van dit gedeelte van de vergadering zal worden doorgeleid naar het kabinet.

Mevrouw **Van Miltenburg** (VVD): Op 20 april jongstleden hebben mijn collega mevrouw Dezentjé Hamming en ik vragen gesteld aan de minister voor Jeugd en Gezin, de staatssecretaris van OCW en de staatssecretaris van VWS over speciaal onderwijs en naschoolse opvang. Ook die vragen zijn nog niet beantwoord.

Voorzitter

De **voorzitter**: Ook het stenogram van dit gedeelte van de vergadering zal worden doorgeleid naar het kabinet. Het woord is aan mevrouw Ouwehand.

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD): Voorzitter. Ik verzoek u, het verslag van het algemeen overleg over de Landbouw- en Visserijraad toe te voegen aan de agenda van de plenaire vergadering, het VAO vandaag nog te houden en ook vandaag nog te stemmen, omdat de Landbouw- en Visserijraad volgende week plaatsvindt.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het VAO meteen na de regeling van werkzaamheden te houden en meteen daarna te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Ik heet welkom de minister van Onderwijs ... ach, van Landbouw. Al twee dagen zeg ik allemaal andere dingen dan ik wil zeggen!

Het woord is aan mevrouw Karabulut.

Mevrouw **Karabulut** (SP): Voorzitter. Ik heb twee maanden geleden vragen gesteld aan de minister voor Wonen, Wijken en Integratie over het inhuren door de gemeente Rotterdam van een gemeenteadviseur die homo- en vrouwonvriendelijke uitspraken heeft gedaan. Ik zou graag volgende week antwoord willen hebben op deze vragen.

De **voorzitter**: Het stenogram van dit gedeelte van de vergadering zal worden doorgeleid naar het kabinet. Het woord is aan mevrouw Koşer Kaya.

Mevrouw **Koşer Kaya** (D66): Voorzitter. Vorige week heeft de premier ons een brief gestuurd waarin hij een poging doet om verantwoording af te leggen over de kabinetsdoelen uit het beleidsprogramma. De brief is weliswaar een stap vooruit, maar de informatie laat nog veel te wensen over. Ik denk dat het verantwoordingsdebat van volgende week gebaat zou zijn bij een betere informatiepositie van de Kamer vooraf. Daarom heb ik een aantal vragen, en ik wil graag dat die voor 28 mei aanstaande worden beantwoord door de premier.

De vragen die beantwoord moeten worden, zijn: wat was het startpunt van elk van de kabinetsdoelen? Welk eindpunt is vastgesteld? Welke tussenstappen zijn geformuleerd? Hoe worden deze gemeten? Zonder deze informatie kan de Kamer haar controlerende taak niet goed vervullen. Mevrouw Stuiveling maakte daarover terecht een opmerking.

De heer **Blok** (VVD): Met het oog op hetzelfde debat, maar op grond van het rapport van de Algemene Rekenkamer, dat wij zojuist hebben ontvangen, wil ik een aanvullende vraag stellen. De Algemene Rekenkamer wijst de Tweede Kamer in haar rapport "Staat van de Beleidsinformatie" er namelijk op dat niet te achterhalen is hoeveel ambtenaren er minder zijn per ministerie. Ik heb een heel concrete vraag. Ik wil graag voor het verantwoordingsdebat per ministerie een overzicht ontvangen waaruit blijkt hoeveel ambtenaren er in het afgelopen jaar minder waren. Dat wil ik graag uitgesplitst zien in beleid, uitvoering en ondersteuning.

De **voorzitter**: Dit is een aanvullend verzoek op het

verzoek van mevrouw Koşer Kaya. Het stenogram van dit gedeelte van de vergadering zal worden doorgeleid naar het kabinet, met het verzoek dat overzicht uiterlijk één dag voor het verantwoordingsdebat aan te leveren.

Het woord is aan mevrouw Leijten.

Mevrouw **Leijten** (SP): Voorzitter. Vorige week stond ik hier om antwoorden te vragen op onze vragen over het uitblijven van zorg in Bergen op Zoom en over de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning, beide aan de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Die vragen zijn nog steeds niet beantwoord en ik herhaal dus mijn verzoek.

Vervolgens verzoek ik u om het verslag van het schriftelijk overleg over het stimuleren van kleinschalig wonen voor mensen met dementie op de plenaire agenda te plaatsen. Ik weet dat wij daar altijd twee minuten voor krijgen, maar ik wil u vragen of het in dit geval misschien drie minuten mogen zijn.

De **voorzitter**: Daar begin ik niet aan, het spijt me. Het stenogram van dit gedeelte van de vergadering zal worden doorgeleid naar het kabinet en ik zal het verslag van het schriftelijk overleg (VSO) op de agenda plaatsen. Het woord is aan mevrouw Van Velzen.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Voorzitter. Hedenochtend heeft de vaste Kamercommissie voor Defensie een debat gehouden over het Actieplan diversiteit. Ik mocht daar als plaatsvervangend voorzitter fungeren en vraag in die hoedanigheid een VAO aan. Er waren veel mensen die een VAO wilden. Sommigen van hen staan nu al bij het inschrijfbuurtje klaar. Als ik als scheidsrechter mag optreden, kan ik wel aanwijzen wie de eerste was: de heer Brinkman.

De **voorzitter**: Wat knap van u. En wat fijn dat u mij helpt. Wij zullen het VAO op de agenda plaatsen.

Aan de orde is het **debat** naar aanleiding van een algemeen overleg op 19 mei 2009 over de **Landbouw- en Visserijraad**.

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD): Voorzitter. Het Europese visserijbeleid heeft na 25 jaar opgeleverd dat 88% van de Europese visbestanden is overbevist en dat zelfs de Europese Commissie heeft moeten toegeven dat het beleid redelijk gefaald heeft. Nu wordt er een hervormingstraject ingezet. De onderhandelingen starten aanstaande dinsdag en de minister heeft aangegeven wat in grote lijnen de uitgangspunten van de Nederlandse inzet zullen zijn. Ik denk dat dit een klein tandje scherper moet, zodat wij niet achteraf achter de doelstellingen aanlopen. Vandaar dat ik twee moties indien.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,